

Вінницький національний аграрний університет



# СЕРТИФІКАТ

**УЧАСНИКА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

«Екологоорієнтовані технології вирощування сільськогосподарської продукції в умовах ґрунтозбереження та кліматичної нейтральності»  
(держ. реєстр. УкрІНТЕІ № 267 від 19.04.2024 р.)

## Ніни Рудської

Григорій Калетнік  
Президент університету



Віктор Мазур

Ректор університету

23-24 травня 2024 року

Міністерство освіти і науки України  
ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»  
Вінницький національний аграрний університет  
Вінницька обласна військова адміністрація та Рада  
Державний біотехнологічний університет  
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»  
Миколаївський національний аграрний університет  
Національний університет водного господарства та природокористування  
Поліський національний університет



## ПРОГРАМА

Всеукраїнської науково-практичної конференції  
«Екологоорієнтовані технології вирощування  
сільськогосподарської продукції в умовах ґрунтозбереження та  
кліматичної нейтральності»  
23-24 травня 2024 року



ВНАУ, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, Україна  
Захід внесено в реєстр УкрІНТЕІ (посвідчення № 267 від 19.04.2024 р.)

## ПРОБЛЕМАТИКА КОНФЕРЕНЦІЇ

Конференція присвячена дослідженню й обговоренню шляхів вирішення сучасного етапу реалізації національного курсу раціонального природокористування завдяки застосуванню біоорганічних ґрунтовідновлюючих та ґрунтозберігаючих технологій прямого сидераційного, фіторемедіаційного та фіторекультивацийного характеру для гарантування продовольчої безпеки, забезпечення енергонезалежності АПК, охорони та відтворення ґрунтів, ліквідації наслідків деградації ґрунтового покриву зумовлених військовою агресією росії.

## ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМКИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

**Секція 1.** Інноваційні технологічні рішення у ґрунтозбереженні та ґрунтовідновленні сільськогосподарських територій.

**Секція 2.** Використання рослинних біоресурсів у інноваційних технологіях вирощування сільськогосподарської продукції.

**Секція 3.** Реалізація адаптивного потенціалу інноваційних агротехнологій вирощування овочевих, плодово-ягідних та лісових культур з огляду на регіональні особливості.

*Форма участі – онлайн, офлайн  
Робочі мови конференції – українська, англійська  
Доповіді – одноосібні*

## ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

**23 травня 2024 р.**

Ознайомлення з науково-технічними розробками та науковими фаховими виданнями Вінницького національного аграрного університету, матеріально-технічною базою університету та ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум».

**24 травня 2024 р.**

09:00-10:00	реєстрація учасників (2 корпус, 1 поверх)
10:00-13:00	пленарне засідання (ауд. 2220)
13:00-13:30	перерва
13:30-16:30	секційні засідання секція 1 – ауд. 2421 секція 2 – ауд. 2512 секція 3 – ауд. 2521
16:30-17:00	підведення підсумків конференції (ауд. 2220)

## РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Доповідь на пленарному засіданні	до 10 хв.
Доповіді в основній частині конференції	до 5 хв.
Дискусії	до 3 хв.

**ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ**  
**Відкриття конференції. Вітальне слово:**  
(корпус № 2, аудиторія 2220)

10 <sup>00</sup> -10 <sup>20</sup>	<p><b>КАЛЕТНИК Григорій Миколайович</b> – доктор економічних наук, професор, академік НААН України, президент Вінницького національного аграрного університету, президент ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»</p> <p><b>МАЗУР Віктор Анатолійович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, професор, ректор Вінницького національного аграрного університету</p> <p><b>ГОНЧАРУК Інна Вікторівна</b> – доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, наукової та інноваційної діяльності Вінницького національного аграрного університету</p>
<b>Доповіді на пленарному засіданні:</b>	
10 <sup>20</sup> -10 <sup>30</sup>	<p><b>Біологізація технології вирощування сої в умовах Лісостепу правобережного</b></p> <p><b>ДІДУР Ігор Миколайович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, професор, директор навчально-наукового інституту агротехнологій та природокористування  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
10 <sup>30</sup> -10 <sup>40</sup>	<p><b>Стан та перспективи розвитку агропромислового комплексу Вінниччини під час воєнного стану</b></p> <p><b>КИРИЛЮК Валентина Михайлівна</b> – заступник директора – начальник управління агропромислового виробництва – Департаменту агропромислового розвитку  <i>Вінницька обласна військова адміністрація та Рада</i></p>
10 <sup>40</sup> -10 <sup>50</sup>	<p><b>Потенціал вирощування міскантусу гігантського на малородючих та деградованих ґрунтах України</b></p> <p><b>КРИЧКОВСЬКИЙ Вадим Юрійович</b> – доктор філософії з агрономії, старший викладач кафедри рослинництва та садівництва  <i>Вінницький національний аграрний університет</i>  <i>Директор ТОВ «Органік-Д»</i></p>
10 <sup>50</sup> -11 <sup>00</sup>	<p><b>Мікоризація в овочівництві – вагомий чинник у підвищенні врожайності рослини</b></p> <p><b>ВДОВЕНКО Сергій Анатолійович</b> – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри рослинництва та садівництва, професор кафедри лісового та садово-паркового господарства  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>

11 <sup>00</sup> -11 <sup>10</sup>	<p><b>Вплив мікродобрив та бактеріальних препаратів на продуктивність ефіроолійних культур в умовах Південного Степу України за краплинного зрошення</b>  <b>КОВАЛЕНКО Олег Анатолійович</b> – доктор сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри рослинництва та садово-паркового господарства  <i>Миколаївський національний аграрний університет</i></p>
11 <sup>10</sup> -11 <sup>20</sup>	<p><b>Бджолозапилення, як важлива передумова імплементації ЄЗК: куди слід рухатись?</b>  <b>ЛІСОГУРСЬКА Діна Володимирівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри годівлі, розведення тварин та збереження біорізноманіття, координатор проєкту EGARTU напряму Jean Monnet Module програми Erasmus+  <i>Поліський національний університет</i></p>
11 <sup>20</sup> -11 <sup>30</sup>	<p><b>Генетичне та сортове різноманіття як основа безпеки нації</b>  <b>ЖЕМОЙДА Віталій Леонідович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри генетики, селекції і насінництва імені професора М.О. Зеленського  <i>Національний університет біоресурсів і природокористування</i></p>
11 <sup>30</sup> -11 <sup>40</sup>	<p><b>Вплив біопрепаратів рістстимулюючої дії на продуктивність посівів соняшнику</b>  <b>ТКАЧУК Олександр Петрович</b> – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища, професор кафедри лісового та садово-паркового господарства  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
11 <sup>40</sup> -11 <sup>50</sup>	<p><b>Формування продуктивності сортів сої в умовах Поділля</b>  <b>БАХМАТ Микола Іванович</b> – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри землеробства, ґрунтознавства та захисту рослин  <i>Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»</i></p>
11 <sup>50</sup> -12 <sup>00</sup>	<p><b>Дослідження ефективності використання генетичного потенціалу гібридів кукурудзи у сучасних технологіях вирощування</b>  <b>ПАЛАМАРЧУК Віталій Дмитрович</b> – доктор сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та садівництва, заступник директора з наукової роботи навчально-наукового інституту агротехнологій та природокористування  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
12 <sup>00</sup> -12 <sup>10</sup>	<p><b>Біологізація технології вирощування баклажана і редиски в умовах відкритого ґрунту</b>  <b>ЩЕТИНА Сергій Васильович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри овочівництва, декан факультету плодовоовочівництва, екології та захисту рослин  <i>Уманський національний університет садівництва</i></p>

12 <sup>10</sup> -12 <sup>20</sup>	<p><b>Екологоорієнтована робота Поліського національного університету на прикладі факультету лісового господарства та екології</b>  <b>ВИШНЕВСЬКИЙ</b> <b>Анатолій</b> <b>Васильович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри лісівництва, лісових культур та таксації лісу, декан факультету лісового господарства та екології  <i>Поліський національний університет</i></p>
12 <sup>20</sup> -12 <sup>30</sup>	<p><b>Сучасний стан виробництва насіння ріпаку в Україні та світі</b>  <b>ЗАБАРНИЙ</b> <b>Олексій</b> <b>Сергійович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, докторант  <i>Інститут агроекології і природокористування НААН</i></p>
12 <sup>30</sup> -12 <sup>40</sup>	<p><b>Формування агрофітоценозів багаторічних бобових трав залежно від гідротермічних ресурсів</b>  <b>ГЕТМАН</b> <b>Надія</b> <b>Яківна</b> – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри рослинництва та садівництва  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
12 <sup>40</sup> -12 <sup>50</sup>	<p><b>Аналіз рецептур стандартних гідропонічних розчинів щодо поживних потреб <i>Lactuca sativa</i> L.</b>  <b>КОЛЕСНИК</b> <b>Тетяна</b> <b>Миколаївна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувачка кафедри агрохімії, ґрунтознавства та землеробства ім. С.Т. Вознюка  <i>Національний університет водного господарства та природокористування</i></p>
12 <sup>50</sup> -13 <sup>00</sup>	<p><b>The place of <i>Zea mays</i> in the crop rotation</b>  <b>ДАЦЬКО</b> <b>Оксана</b> <b>Миколаївна</b> – доктор філософії із агрономії, асистент кафедри агротехнологій та ґрунтознавства  <i>Сумський національний аграрний університет</i></p>

## СЕКЦІЯ 1

### ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ У ГРУНТОЗБЕРЕЖЕННІ ТА ГРУНТОВІДНОВЛЕННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

(корпус № 2, ауд. 2421)

**Голова секції:** **ТКАЧУК Олександр Петрович** – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища, професор кафедри лісового та садово-паркового господарства

**Секретар секції:** **АМОНС Сергій Едуардович** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин

13 <sup>30</sup> -13 <sup>35</sup>	<b>Дослідження елементів технології вирощування сої як фактора підвищення родючості ґрунту</b> <b>ПАНЦИРЕВА Ганна Віталіївна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства, заступник директора з наукової роботи навчально-наукового інституту агротехнологій та природокористування <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
13 <sup>35</sup> -13 <sup>40</sup>	<b>Роль гідротермічного режиму вегетації у формуванні якісних показників біомаси редьки олійної у системі багатопрофільного її використання</b> <b>ЦИЦЮРА Ярослав Григорович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, завідувач науково-дослідної частини <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
13 <sup>40</sup> -13 <sup>45</sup>	<b>Вплив мінеральних добрив та біорегулятора «Фітомаре» на продуктивність ріпаку ярого на сірих опідзолених ґрунтах в умовах зміни клімату Лісостепу правобережного</b> <b>ПОЛЩУК Михайло Іванович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
13 <sup>45</sup> -13 <sup>50</sup>	<b>Характеристика різних типів ґрунтів присадибних ділянок та польової сівозміни за вмістом поживних речовин та рухомих хімічних сполук</b> <b>АЛЕКСЄЄВ Олексій Олександрович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
13 <sup>50</sup> -13 <sup>55</sup>	<b>Сидерати та їх роль у відновленні родючості ґрунтів</b> <b>АМОНС Сергій Едуардович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин <i>Вінницький національний аграрний університет</i>

13 <sup>55</sup> -14 <sup>00</sup>	<p><b>Навантаження важких металів в екосистемах природних лук Вінниччини внаслідок антропогенної трансформації сільськогосподарських угідь</b>  <b>ТІТАРЕНКО Ольга Михайлівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища директор Центру інтеграції з виробництвом, підвищення кваліфікації та дорадництва  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>00</sup> -14 <sup>05</sup>	<p><b>Стан деградаційних процесів у ґрунтовому покриву Вінниччини</b>  <b>ПЕЛЕХ Людмила Вікторівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>05</sup> -14 <sup>10</sup>	<p><b>The effect of essential oils on Colorado potato beetle</b>  <b>MUBARAK Abdelrahman Salim Eisa</b> – PhD in agronomy, plant protection department, Institute of agronomical sciences, faculty of agrobiolology and food resources  <i>Slovak university of agriculture, Nitra</i></p>
14 <sup>10</sup> -14 <sup>15</sup>	<p><b>Характеристика гумусного стану чорноземів звичайних</b>  <b>БРОННІКОВА Ліна Феодосіївна</b> – старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>15</sup> -14 <sup>20</sup>	<p><b>Наукове обґрунтування механізму зниження вмісту важких металів у ґрунті методом фітореMediaції</b>  <b>ВЕРГЕЛІС Вікторія Ігорівна</b> – асистент кафедри екології та охорони навколишнього середовища  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>20</sup> -14 <sup>25</sup>	<p><b>Теоретичні та практичні аспекти застосування технології ефективних мікроорганізмів (ЕМ)</b>  <b>КОВКА Наталія Сергіївна</b> – асистент кафедри екології та охорони навколишнього середовища  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>25</sup> -14 <sup>30</sup>	<p><b>Накопичення овочами Pb і Cd за різного рівня зволоження сірого лісового ґрунту в умовах Лісостепу правобережного України</b>  <b>ПІДДУБНА Антоніна Миколаївна</b> – аспірантка  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>30</sup> -14 <sup>35</sup>	<p><b>Накопичення важких металів вегетативною масою соняшнику в умовах Лісостепу Правобережного</b>  <b>МАЗУР Ольга Вікторівна</b> – аспірантка  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>35</sup> -14 <sup>40</sup>	<p><b>Азотфіксуюча здатність сортів сої залежно від інокуляції насіння та позакореневого підживлення біопрепаратами</b>  <b>КОРОБКО Аліна Анатоліївна</b> – аспірантка  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>40</sup> -14 <sup>45</sup>	<p><b>Особливості формування травостою люцерни посівної в рік сівби</b>  <b>ДАНИЛЮК Борис Миколайович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>



14 <sup>45</sup> -14 <sup>50</sup>	<p><b>Способи підвищення ефективності відновлення ґрунтів: досвід Німеччини</b>  <b>КОВАЛЕНКО Назар Володимирович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>50</sup> -14 <sup>55</sup>	<p><b>Накопичення важких металів у агроєкосистемі за повторного вирощування кукурудзи</b>  <b>БОНДАРЕНКО Михайло Ігорович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
14 <sup>55</sup> -15 <sup>00</sup>	<p><b>Оцінка сучасного агробіологічного стану полезахисних лісосмуг Лісостепу Правобережного</b>  <b>ВІТЕР Надія Григорівна</b> – аспірантка  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
15 <sup>00</sup> -15 <sup>05</sup>	<p><b>Використання сортів нуту в агротехнологіях за умов змін клімату</b>  <b>ГОНЧАР Максим Васильович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
15 <sup>05</sup> -15 <sup>10</sup>	<p><b>Формування урожайності соняшнику залежно від позакореневих підживлень в умовах Лісостепу правобережного</b>  <b>МАТЮШЕВ Андрій Олександрович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
15 <sup>10</sup> -15 <sup>15</sup>	<p><b>Вплив ширини міжрядь на продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості</b>  <b>БОРИСОВ Валерій Віталійович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
15 <sup>15</sup> -15 <sup>20</sup>	<p><b>Вплив строків сівби на осінній ріст і розвиток пшениці озимої</b>  <b>ОВЧАРУК Іванна Іванівна</b> – аспірантка  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>

**СЕКЦІЯ 2**  
**ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ БІОРЕСУРСІВ У ІННОВАЦІЙНИХ**  
**ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ**  
**ПРОДУКЦІЇ**

(корпус № 2, ауд. 2512)

**Голова секції:** **ВЕРГЕЛЕС Павло Миколайович** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки генетики та захисту рослин

**Секретар секції:** **ЗАБАРНА Тетяна Анатоліївна** – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, старший викладач кафедри рослинництва та садівництва

13 <sup>30</sup> -13 <sup>35</sup>	<p><b>Теоретичні основи довговічності насіння проса</b>  <b>ПОЛТОРЕЦЬКИЙ Сергій Петрович</b> – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри ім. О.І. Зінченка, декан факультету агрономії  <i>Уманський національний університет садівництва</i></p>
13 <sup>35</sup> -13 <sup>40</sup>	<p><b>Застосування селекційних індексів у селекції сої на посухостійкість і урожайність</b>  <b>МАЗУР Олександр Васильович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри рослинництва та садівництва  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
13 <sup>40</sup> -13 <sup>45</sup>	<p><b>Вплив обробки насіння та позакореневих підживлень на формування продуктивності рослин кукурудзи</b>  <b>ЦИГАНСЬКИЙ В'ячеслав Іванович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та садівництва, заступник директора з навчальної роботи навчально-наукового інституту агротехнологій та природокористування  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
13 <sup>45</sup> -13 <sup>50</sup>	<p><b>Вплив водних витяжок із різних органів бур'янів на проростання <i>Phaseolus Vulgaris</i> L.</b>  <b>ОКРУШКО Світлана Євгенівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
13 <sup>50</sup> -13 <sup>55</sup>	<p><b>Захист посівів соняшника від шкідливих організмів в умовах Лісостепу правобережного</b>  <b>РУДСЬКА Ніна Олександрівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослинористування  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
13 <sup>55</sup> -14 <sup>00</sup>	<p><b>Ріст та розвиток соняшнику залежно від удобрення</b>  <b>ГУЦОЛ Галина Василівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища, провідний фахівець загального відділу  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>

14 <sup>00</sup> -14 <sup>05</sup>	<b>Вплив позакореневих підживлень на формування продуктивності гібридів соняшнику</b> <b>КОЛІСНИК Олег Миколайович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>05</sup> -14 <sup>10</sup>	<b>Essential oils as biological molluscicides against Spanish slugs <i>Arion vulgaris</i></b> <b>МАЦЕРА Ольга Олегівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>10</sup> -14 <sup>15</sup>	<b>Продуктивність сортів ячменю ярого залежно від технологічних прийомів в умовах Лісостепу правобережного</b> <b>ШЕВЧЕНКО Наталя Василівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри рослинництва та садівництва <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>15</sup> -14 <sup>20</sup>	<b>Модифікаційна мінливість і кореляційні зв'язки кількісних ознак горошку посівного (ярого) (<i>Vicia sativa</i> L.)</b> <b>АРАЛОВА Тетяна Сергіївна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>20</sup> -14 <sup>25</sup>	<b>Технічні особливості вирощування лаванди в умовах Лісостепу правобережного</b> <b>ЗАБАРНА Тетяна Анатоліївна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, старший викладач кафедри рослинництва та садівництва <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>25</sup> -14 <sup>30</sup>	<b>Особливості росту і розвитку соняшнику при застосуванні у його посівах біопрепаратів</b> <b>БОНДАРУК Наталя Василівна</b> – аспірантка <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>30</sup> -14 <sup>35</sup>	<b>Наукові принципи підбору сортів і гібридів ріпаку озимого</b> <b>БАНУЛ Сергій Олегович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>35</sup> -14 <sup>40</sup>	<b>Вплив препарату DR GREEN на біоенергетичні показники тритикале озимого сорту Божич</b> <b>СТОРОЖУК Юрій Володимирович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>40</sup> -14 <sup>45</sup>	<b>Віталітет агроценозу ріпаку озимого за різних варіантів удобрення в умовах Лісостепу правобережного</b> <b>ТОМЧУК Олександр Миколайович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>45</sup> -14 <sup>50</sup>	<b>Вивчення особливостей вирощування кукурудзи в Україні</b> <b>БОГОМАЗ Сергій Олександрович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>

14 <sup>50</sup> -14 <sup>55</sup>	<b>Вплив мінеральних добрив та біопрепаратів на ростові процеси гібридів кукурудзи в умовах Правобережного Лісостепу України</b> <b>ХАВХУН Андрій Анатолійович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>55</sup> -15 <sup>00</sup>	<b>Система агротехнічного захисту посівів нуту від бур'янової рослинності</b> <b>ВОТИК Володимир Олександрович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>00</sup> -15 <sup>05</sup>	<b>Особливості застосування мінеральних добрив при вирощуванні озимого ячменю</b> <b>БАРСЬКИЙ Дмитро Олександрович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>05</sup> -15 <sup>10</sup>	<b>Дослідження системи захисту сої від основних хвороб</b> <b>ДРОЗДА Олександр Вікторович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>10</sup> -15 <sup>15</sup>	<b>Особливості мінерального живлення у сучасних технологіях вирощування сої</b> <b>ЗЮЗЬКО Леонід Григорович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>15</sup> -15 <sup>20</sup>	<b>Хімічний склад зеленої маси кукурудзи придатної для виробництва біогазу</b> <b>СКАКУН Михайло Васильович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>20</sup> -15 <sup>25</sup>	<b>Вплив густоти рослин та сумісного використання мінеральних і біологічних добрив на формування продуктивності гібридів кукурудзи</b> <b>ТЕЛЕВАТЮК Богдан Іванович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>25</sup> -15 <sup>30</sup>	<b>Аналіз вирощування соняшнику в структурі посівних площ України у довоєнний та воєнний час</b> <b>РЕНСЬКИЙ Тарас Олександрович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>30</sup> -15 <sup>35</sup>	<b>Агротехнічне обґрунтування заходів вирощування гібридів соняшнику</b> <b>ОНУФРІЙЧУК Олександр Михайлович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>35</sup> -15 <sup>40</sup>	<b>Технологічні заходи підвищення продуктивності сої</b> <b>ЧЕРЕШНЮК Володимир Вікторович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>40</sup> -15 <sup>45</sup>	<b>Значення сорту в підвищенні врожайності та якості зерна гороху</b> <b>ВУЙКО Олександр Михайлович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>45</sup> -15 <sup>50</sup>	<b>Особливості технології вирощування сої в умовах зміни клімату</b> <b>КОВАЛЬЧУК Володимир Миколайович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>

15 <sup>50</sup> -15 <sup>55</sup>	<p><b>Характеристика гібридів кукурудзи вітчизняної та зарубіжної селекції</b>  <b>ОСТАПЧУК Руслан Вікторович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
15 <sup>55</sup> -16 <sup>00</sup>	<p><b>Сучасний стан вирощування сої та шляхи максимальної реалізації її продуктивності</b>  <b>ШЕВЧУК Олександр Володимирович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
16 <sup>00</sup> -16 <sup>05</sup>	<p><b>Динамічні закономірності формування надземної біомаси рослин гібридів кукурудзи різної групи стиглості з позиції системи позакореневого живлення</b>  <b>МИХАЙЛЮК Олександр Сергійович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>
16 <sup>05</sup> -16 <sup>10</sup>	<p><b>Формування віталітетних тактик кукурудзи за різної густоти стояння гібридів різних груп стиглості</b>  <b>МИКУЦЬКИЙ Юрій Васильович</b> – аспірант  <i>Вінницький національний аграрний університет</i></p>

### СЕКЦІЯ 3

## РЕАЛІЗАЦІЯ АДАПТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІННОВАЦІЙНИХ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ ОВОЧЕВИХ, ПЛОДОВО-ЯГІДНИХ ТА ЛІСОВИХ КУЛЬТУР З ОГЛЯДУ НА РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

(корпус № 2, ауд. 2521)

**Голова секції:** ШКАТУЛА Юрій Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, доцент кафедри рослинництва та садівництва

**Секретар секції:** ПАЛАМАРЧУК Інна Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та садівництва, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства

13 <sup>30</sup> -13 <sup>35</sup>	<b>Екологічні-біологічні особливості формування осередків всихання <i>Picea abies</i> (L.) Karsten в умовах ботанічного саду «Поділля» ВНАУ</b> <b>МАТУСЯК Михайло Васильович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри лісового та садово-паркового господарства <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
13 <sup>35</sup> -13 <sup>40</sup>	<b>Оцінка впливу глибокої омолоджувальної обрізки на стан липи (<i>Tilia</i> L.) в урбанізованому середовищі м. Житомир</b> <b>МАТКОВСЬКА Світлана Іванівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри біоресурсів, аквакультури та природничих наук <i>Поліський національний університет</i>
13 <sup>40</sup> -13 <sup>45</sup>	<b>Ріст, розвиток та продуктивність сортів гороху овочевого в умовах Лісостепу правобережного України</b> <b>ПАЛАМАРЧУК Інна Іванівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва та садівництва, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
13 <sup>45</sup> -13 <sup>50</sup>	<b>Перспективи використання лісопасовищних систем в територіальних громадах Східного Поділля: досвід Європейського Союзу</b> <b>МУДРАК Галина Василівна</b> – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
13 <sup>50</sup> -13 <sup>55</sup>	<b>Застосування кореляційного аналізу у селекції квасолі звичайної на посухостійкість</b> <b>МАЗУР Олена Василівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства <i>Вінницький національний аграрний університет</i>

13 <sup>55</sup> -14 <sup>00</sup>	<b>Основні технологічні заходи при вирощуванні нуту в умовах Лісостепу правобережного</b> <b>ШКАТУЛА Юрій Миколайович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, доцент кафедри рослинництва та садівництва <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>00</sup> -14 <sup>05</sup>	<b>Ефективність контролю фітофагів яблуні в умовах Лісостепу Правобережного</b> <b>ВЕРГЕЛЕС Павло Миколайович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин, факультету агрономії, садівництва та захисту рослин <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>05</sup> -14 <sup>10</sup>	<b>Хвороби троянд та боротьба з ними в умовах Вінницької області</b> <b>ЯКОВЕЦЬ Людмила Анатоліївна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>10</sup> -14 <sup>15</sup>	<b>Перспективи використання культиварів роду <i>Spiraea</i> L. в озелененні</b> <b>ЦИГАНСЬКА Олена Іванівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>15</sup> -14 <sup>20</sup>	<b>Насінневе розмноження калини звичайної (<i>Viburnum opulus</i> L.)</b> <b>ТИСЯЧНИЙ Олег Петрович</b> – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового та садово-паркового господарства, старший викладач кафедри рослинництва та садівництва <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>20</sup> -14 <sup>25</sup>	<b>Use of decorative species of the <i>vitis</i> genus in vertical landscaping</b> <b>МОНАРХ Вероніка Валентинівна</b> – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового та садово-паркового господарства <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>25</sup> -14 <sup>30</sup>	<b>Дослідження таксономічних, морфологічних та біолого-екологічних особливостей видів альпійської флори для створення проєктних пропозицій влаштування кам'янистих садів</b> <b>ОПЛАКАНСЬКА Анастасія Богданівна</b> – асистент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>30</sup> -14 <sup>35</sup>	<b>Вирощування сортів квасолі в умовах Лісостепу правобережного</b> <b>ГУК Євгеній Васильович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>35</sup> -14 <sup>40</sup>	<b>Екологічні проблеми та перспективи розвитку полезахисних лісосмуг</b> <b>ПАНКОВА Сніжана Олексіївна</b> – аспірантка <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>40</sup> -14 <sup>45</sup>	<b>Наукові принципи підбору біопрепаратів для вирощування перцю солодкого</b> <b>ПЕТРІЯНЧУК Лілія Григорівна</b> – аспірантка <i>Вінницький національний аграрний університет</i>

14 <sup>45</sup> -14 <sup>50</sup>	<b>Особливості вирощування буряка столового в умовах відкритого ґрунту Лісостепу правобережного</b> <b>ПІХОЦЬКИЙ Валентин Андрійович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>50</sup> -14 <sup>55</sup>	<b>Продуктивність яблуневого саду залежно від удобрення</b> <b>МІЗЕРІЙ Анна Тарасівна</b> – аспірантка <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
14 <sup>55</sup> -15 <sup>00</sup>	<b>Вирощування озимого часника в умовах відкритого ґрунту Лісостепу правобережного</b> <b>САМОХВАЛ Валерій Олександрович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>00</sup> -15 <sup>05</sup>	<b>Вирощування капусти брюссельської в Лісостепу правобережному України</b> <b>СЕРБІН Євгеній Олександрович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>05</sup> -15 <sup>10</sup>	<b>Особливості вирощування моркви у відкритому ґрунті Лісостепу правобережного</b> <b>НАХТМАН Євгеній Володимирович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>10</sup> -15 <sup>15</sup>	<b>Оцінка ефективності біологічних препаратів для захисту томатів від фітофторозу в умовах захищеного ґрунту</b> <b>ГУМЕНЮК Олександр Васильович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>
15 <sup>15</sup> -15 <sup>20</sup>	<b>Харчова цінність використання та вирощування картоплі в польовій сівозміні</b> <b>МЩЕНКО Богдан Дмитрович</b> – аспірант <i>Вінницький національний аграрний університет</i>





## ДОПОВІДЬ

Шановні присутні вашій увазі пропонується доповідь на тему: «ЗАХИСТ ПОСІВІВ СОНЯШНИКА ВІД ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ В УМОВАХ ЛІСОСТУПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО»

Соняшник – за масштабами поширення, універсальністю використання та енергетичною цінністю – найважливіша олійна культура України та Світу. Саме соняшник забезпечує найбільший вихід олії з одиниці площі, виробництво його є рентабельним у всіх зонах вирощування України.

Поява нових гібридів та кліматичні зміни спричиняють значні трансформації в технологіях його вирощування. Зокрема це стосується й захисту від комах-фітофагів. Сучасні технології інтегрованого захисту для контролю чисельності фітофагів, що ведуть відкритий спосіб життя (наприклад, лускокрилі) мають напрацьовані алгоритми застосування хімічних інсектицидів, ефективність яких висвітлила проблему прихованоживучих шкідників, зокрема внутрішньостеблових, на втратах, від яких раніше не акцентували увагу. На сьогодні ж ця група шкідників соняшнику є одним з основних чинників, що формують загальний баланс втрат культури від комах-фітофагів. Проблема поглиблюється відсутністю ефективних засобів контролю чисельності саме цих шкідників.

Актуальність досліджень визначається тим, що соняшник є однією з основних стратегічних сільськогосподарських культур України, що мають експортне спрямування й забезпечує продовольчу безпеку. Серед лімітуючих чинників, що обмежують реалізацію потенційної продуктивності сучасних сортів та гібридів важливу роль відіграють фітофаги. Найбільш стали небезпеку становить ґрунтоживучих шкідники сходів та південна соняшникова шипоноска. Їхня шкідливість полягає не тільки в зниженні урожайності насіння, але й в різкому погіршенні його товарної та насінневої якості. Недобір врожаю може сягати 25–30 %, а в багатьох випадках втрати до 50 % і більше.

Тому актуальною проблемою сучасного сільського господарства є удосконалення існуючих та розроблення ефективних заходів регулювання чисельності шкідників і на цій основі підвищення урожайності соняшника.

**Полеві дослідження проводились в умовах НДГ «Агрономічне» ВНАУ та були направлені на уточнення видового складу домінуючих видів, які завдають значних економічних збитків, пов'язаних зі зниженням врожайності та погіршенням якості насіння.**

**Схема досліджу Табл. 1** представлена протруюванням насіння соняшника досліджували дію інсектицидів, схема досліджу з оцінки ефективності Гаучо 600 FS ТН( імідаклопрід, 600 г/кг), 6,0 кг/т, Круїзер 350 FS, т.к.с. (тіаметоксам, 350 г/л) – 15, 0 л/т, Семафор 20ST, т.к.с.(біфетрин 200 г/л) – 2,0 л/т

**Табл. 2.** В період вегетації рослин соняшника проти соняшникової шипоноски досліджували ефективність хімічних інсектицидів, схема досліджу з оцінки ефективності Логус, КС, КЕ; Енжіо 247 SC, КС; Кораген 20, КС.

**Рис. 1.** За результатами досліджень у посівах соняшника в умовах дослідного поля ВНАУ, Вінницької області впродовж 2022–2023 рр. уточнено – 11 видів фітофагів. Домінують в таксономічній структурі шкідливого ентомокомплексу фітофаги із рядів Твердокрилі – 38,2 %, Лускокрилі – 21,5 %, Рівнокрилі – 14,4 %, Двокрилі – 12,6 % та Напівтвердокрилі – 7,8 % та прямокрилі – 5,5 %. Серед них є як багатоїдні, так і спеціалізовані види.

Найнебезпечнішими і найпоширенішими шкідниками, які найбільш завдавали шкоди в соняшниковому агроценозі із ряду твердокрилі були: шипоноско соняшникова, частка якої серед загального видового складу становила 24,3 %, коваликові (Elateridae) – ковалик темний – 9,2 % і ковалик смугастий – 8,3%, пластинчастовус – західний травневий хрущ – 4,8 % та мертвоїди – мертвоїд темний – 3,2 %, родина вусачі – вусач соняшниковий займав 4,2 %, а родина довгоносики представлена сірим буряковим довгоносиком, який займає 6,6 % від загального складу. У видовому різноманітті лускокрилих склала 16,2%, та соняшникова вогнівка – 6,2% відповідно.

Зважаючи на високий ступінь пошкодженості посівів, існує необхідність застосування надійної системи захисту соняшника від шкідників, яка повинна забезпечувати високу ефективність, щоб у значній мірі нівелювати різницю між шкодочинністю фітофагів та отримання сталих урожаїв соняшника

Оцінку ефективності сучасних інсектицидних протруйників проводили проти шкідників сходів та ґрунтоживучих фітофагів у 2022–2023 рр. В умовах НДГ «Агрономічне» ВНАУ.

**Табл 3.** Досліджували дію інсектицидних протруйників на заселеність посівів соняшника проти личинок коваликів та личинок мідляка піщаного.

Вирощування високих врожаїв соняшнику, на даний час, неможливе без застосування інсектицидів для захисту його від шкідників, особливо ґрунтоживучих. В зв'язку з проблемою охорони навколишнього середовища від забруднення для захисту сільськогосподарських культур повинні застосовуватися якомога безпечніші препарати із високою ефективністю дії, тривалим ефектом дії та безпечністю застосування.

У роки спалахів чисельності того чи іншого фітофага на посівах соняшника гостро постає питання вчасного і ефективного їх захисту. Все більшого поширення набуває токсикація рослин сільськогосподарських культур за передпосівної обробки насіння інсектицидними протруйниками, яка забезпечує високу ефективність проти шкідників сходів за норм витрати, на порядок менших, ніж при обприскуванні. Раціональна і цілеспрямована обробка насіння протруйниками дозволяє більш ефективно і екологічнобезпечно захистити урожай від фітофагів.

З метою удосконалення системи захисту соняшнику постійно розробляються нові препарати для протруювання насіння. У своїх дослідженнях ми використовували інсектицидні протруйники: Гаучо, з.п., Круїзер 350 FS, т.к.с.,

Семафор 20 ST, т.к.с. для регулювання чисельності популяцій шкідників сояшника.

Нами проводилися обліки для вивчення чисельності ґрунтоживучих шкідників на різних етапах вирощування сояшнику: до сівби сояшника, після появи повних сходів та перед збиранням врожаю. Так, як личинки коваликів основної відчутної шкоди завдають висіяному в ґрунт насінню, сходам та рослинам у фазі «2-ох справжніх листків» то для забезпечення хорошої схожості рослин у ці періоди обов'язково потрібно знати яка кількість шкідників є в ґрунті.

Передпосівна обробка насіння сояшника інсектицидами Гаучо 70 WS, з.п., Семафор 20 ST, т.к.с. і Круїзер 350 FS, т.к.с. забезпечує високу технічну ефективність проти комплексу ґрунтоживучих шкідників сходів на 7 добу від личинок коваликів ефективність становила на рівні 82,2–92,2%, а личинок мідляків 94,0–89,0% відповідно. Ефективна дія протруйників личинок коваликів на 21 добу була досить тривала і становила 84,2–76,3%, та личинок мідляків 86,–82, 3% відповідно. Найкраща тривала дія спостерігалась при застосуванні п протруйника Круїзер 350 FS, т.к.с.

**У таб 4 та 5 показані результати ефективності хімічних препаратів за обприскування посівів сояшника проти імаго та личинок південної сояшникової шипоноски, яка у посівах була найбільш численна та шкодочина.**

**Табл. 4.** Обприскування проводили у III декаді червня, що збігалось з фазою 10–12 листків культури за умов помірно теплої і сонячної погоди.

Встановлено, що при застосуванні обробки посівів упродовж вегетації сояшника від сояшникової шипоноски досліджувані препарати мали тривалу захисну дію. Найвищу технічну ефективність – 85–95 % спостерігали за обприскування посівів сояшника Конфідором 20% в.р.к. На варіантах де застосовували Логус, КС (0,2 л/га) та Енжіо247 SC (0,18 л/га) зафіксована тривалість захисної дії 94–87 % та 94–85%.

При проведенні обліків на 5-ту добу після обприскування, виявлено, що чисельність фітофагів збільшувалася (на контролі 28,4 екз./100 рослин), зменшуючи технічну ефективність препаратів на всіх варіантах досліджу. Найефективнішим у стримуванні сояшникової шипоноски (92 %) було застосування препарату Кораген 20, КС. Дещо меншу технічну ефективність (91 %) забезпечував даний препарат Логус, КС. Логус, КС Найнижчий показник ефективності контролювання жуків (90 %) відмічено при застосуванні препарату Енжіо 247 SC відповідно.

Обліки проведенні на 14-й день після обприскування (як і на 3-й та 7-й день) виявили, що найвищий рівень контролю шкідника було відмічено на варіанті де застосовували препарат препарату Кораген 20, КС, технічна ефективність яких була на рівні 88 %. Дещо поступався йому Логус, КС за норми витрати 0,20 л/га – 87 %. Найменша технічна ефективність контролі сояшникової шипоноски (85 %) виявилася при застосуванні препарату Енжіо 247 SC з нормою

витрати препарату 0,20 л/га відповідно.

Отже слід відмітити, що випробування інсектицидів проти імаго шипоноски показало досить високий результат на рівні, що перевищує 90% ефективності. Крім того препарат Кораген 20, КС, що має високу ефективність проти імаго шипоноски поєднує її з високою толерантністю до корисної ентомофауни соняшникового поля.

**Табл 5.** Що стосується ефективності цього препарату проти личинок шипоноски, то обліки навіть через два місяці показали, що на варіантах з Корагеном 20, КС (0,2 л/га) було пошкоджено вдвічі менше рослин ніж на контролі. При дослідженні ефективності даного препарату проти личинок шипоноски, то обліки навіть через два місяці показали, що на варіантах з Корагеном 20, КС (0,2 л/га) було пошкоджено вдвічі менше рослин ніж на контролі. Відмічено, що через 2 місяці після обробки (у кінці серпня) упродовж двох років найвищу ефективність проявив Кораген 20, КС з нормами витрати 0,20 л/га. Це можна пояснити системністю діючої речовини, котрою не володіли препарати Логус, КС та Енжіо 247 SC.

**За даними Табл 6.** Встановлено, що за роки досліджень позитивно вплинули обробки посівів соняшника досліджуваними препаратами, що сприяв отриманню вищої урожайності, яка на контролі становила 2,42 т/га. Найвищу урожайність зафіксовано у варіанті за застосування препарату Кораген 20, КС у нормі 0,2 л/га, що забезпечило отримання врожайності на рівні 3,52 т/га, що на 1,1 т/га перевищило урожайність на контролі.

Проаналізувавши біоенергетичну ефективність досліджуваних заходів встановлено, що вихід олії з варіантів, де застосовували обробку посівів соняшника від соняшnikової шипоноски, становив 1,49–1,62 т/га, що на 0,32–0,45 т/га вище аналогічного показника ділянки без інсектицидного захисту. Найкращим виявився варіант із застосуванням Кораген 20, КС (0,2 л/га) вихід олії становив 1,62 т/га.

**У Табл. 7.** за показниками оцінки економічної ефективності заходів контролювання шкідників соняшника в умовах НДГ встановлено, що застосування інсектицидів різних хімічних груп та економічна оцінка ефективності показали, що їхнє застосування забезпечує значно вищий, порівняно з контролем, економічний ефект у всіх варіантах. Однак найкращий економічний результат одержано у варіанті, де проти фітофага був застосований інсектицид Кораген 20, КС з нормою витрати препарату 0,20 л/га. Так, за обприскування соняшнику цим інсектицидом забезпечило надійний захист рослин від пошкодження цим шкідником, і дозволило отримати урожайність 3,52 т/га. Приріст врожаю умовно склав 1,1 т/га, а умовно чистого прибутку в розмірі 28802 грн/га при рівні рентабельності –125,5 %.

Також, економічно вигідним виявилось і використання Енжіо 247 SC, КС та Логус, КС (емаектин бензоат, 100 г/л + альфа-циперметрин, 100 г/л), де чистий прибуток становив 25325 і 26398 грн./га за рівня їх рентабельності 112,8 і 116,3 % відповідно.

**Так як висновки були зроблені в ході доповіді дозвольте зачитати пропозиції виробництву.**

1. Проводити постійний моніторинг чисельності основних комах-шкідників у посівах соняшника для встановлення ступеня загрози від них.
2. Проводити передпосівну обробку насіння інсектицидом Круїзер 350 FS, т.к.с (15,0 л/т), проти шкідників сходів (за умов реєстрації);
3. За чисельності шкідників понад рівень економічного порогу шкідливості необхідно проводити хімічний захист посівів соняшнику в оптимально визначені строки, застосовуючи Кораген 20, КС – 0,2 л/га; Логус, КС – 2,0 л/га ; Енжіо 247 SC, КС – 0,18 л/га (за умов реєстрації);

Дотримання технології вирощування соняшнику для зони вирощування та застосування сучасних екологічно орієнтованих хімічних заходів сприятиме зменшенню шкідливості основних фітофагів культури.

**Доповідь закінчено. Дякую за увагу.**